

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2024-864

25.9.2024

DNB Livsforsikring AS (Pensjon, Personal)

Lisens

Arbeid på båt – permittert – sykmelding – ugyldig helseattest – udyktighetserklæring – vilkårstolkning – avtl. § 36.

Forsikrede jobbet på båt og hadde gyldig helseattest frem til 15.5.20. Fra mars 2020 var hun periodevis permittert og fra august 2020 sykmeldt med ulike diagnoser. Forsikrede fikk utstedt permanent udyktighetserklæring 18.7.23, og hun ble oppsagt 21.7.23. Forsikrede meldte krav om erstatning som følge av tapt helseattest 14.8.23. Foretaket avsto forsikredes krav under henvisning til at forsikrede ikke hadde gyldig helseattest på tidspunktet hun fikk utstedt permanent udyktighetserklæring. Saken reiste spørsmål om forsikrede hadde rett til utbetaling som følge av tapt helseattest, subsidiært om det var grunnlag for revisjon etter avtl. § 36. Nemnda bemerket at forsikrede ikke hadde gyldig helseattest på det tidspunkt udyktighetserklæringen ble utstedt og forsikrede hadde dermed ikke krav på utbetaling. Det var ikke grunnlag for avtalerevisjon iht. avtl. § 36. Foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede ble ansatt i bedriften 1.12.08, og hadde på det tidspunktet gyldig helseattest. Hennes siste helseattest var gyldig til 15.5.20.

Hun var delvis permittert (grunnet covid-19) fra 21.3.20 til 15.6.20 og fra 1.7.20 til 9.8.20. I en bemanningsoversikt fremgikk at forsikrede jobbet på båt frem til og med 3.3.20, deretter 7.7.20 og 22.7.20 til 27.7.20. I pensjonsopptjeningsoversikten fremgikk også pensjonsopptjening i juli og august, og et mindre beløp i september og desember. Videre var hun sykmeldt fra 10.8.20 til 25.8.20, og så fra 31.8.20.

Av den fremlagte medisinske dokumentasjonen fremgikk diagnosen R74 Halsbetennelse akutt INA 30.7.20, R74 ØLI den 10.8.20, 13.8.20 og 17.8.20. I journalen 17.8.20 sto det:

Fortsatt sliten etter luftveisinfeksjon. blir sliten av små daglige gjøremål. Kan fortsatt kjenne på hodepine og føler seg litt tett i halsen. Ingen halssmerter eller hoste/slim. Fausces/collum/cor/pulm: u.a
V/T: Tar bl.pr mtp EBV/CMV, Sars-cov-19. Forlenger sm.

Videre siteres fra journal 31.8.20:

... Føler vel. Sliter i noen grad med vekta. BT: 155/105 C: P: Glandler:
Abd:-Nevr:-Hypersensjon: enda høyer. INFO egne tiltak; vekt på mat og trening.
Sykemelder pga kan ikke godkjennes. Ktr. 2 uker.

I konsultasjonsoversikten fremgikk at legen satt diagnosen A97 Helseattest generell og K86 Hypertensjon essensiell på den aktuelle konsultasjonen. Hypertensjon essensiell var også oppført på neste konsultasjon den 17.9.20.

Fra direktoratets nettside "Spørsmål og svar vedrørende korona pandemien", sist endret 16.10.20, hitsettes:

Jeg må fornye min helseerklæring, hva gjør jeg?

Svar: Dersom du ikke får fornyet din norske helseerklæring som følge av covid-19, vil (direktoratet) tillate at du arbeider med helseattest som er gått ut på dato forutsatt at:

- tidsrommet ikke overstiger 6 måneder, og
- du er i besittelse av en utløpt helseattest av nyere dato

Fra et skriv fra arbeidsgiver vedrørende regelverket rundt permittering, mv. i bedriften, sist oppdatert 21.1.21, fremgikk:

Hva skal jeg gjøre når min Helseerklæring utløper i nær fremtid eller har utløpt i tiden jeg har vært permittert?

I tilfeller der situasjon knyttet til koronavirus er til hinder for at (sjøfolk) får fornyet sin norske helseerklæring vil (direktoratet) tillate at (sjøfolk) arbeider med helseattest som er gått ut på dato forutsatt at tidsrommet ikke overstiger 6 måneder, og (sjøfolkene) er i besittelse av en utløpt helseattest av nyere dato ...

Forsikrede fikk innvilget permisjon uten lønn grunnet sykdom datert 27.9.21, 24.2.22 og 3.10.22. Permisjonen gjaldt fra 1.9.21 til 1.3.23.

Forsikrede fikk utstedt permanent udyktighetserklæring 18.7.23, og hun ble oppsagt i brev 21.7.23.

Foretaket mottok skademelding 14.8.23, hvor det fremgikk diagnosene "Mortens syndrom" og "Plantar facitt". Der fremgikk også at lege ble oppsøkt for sykdommen for første gang 31.8.20, og den førte til sykemelding fra 31.8.20 til 31.8.21, med AAP fra 31.8.21.

Foretaket avsto kravet 16.8.23, under henvisning til at forsikrede ikke hadde gyldig helseattest på tidspunktet hun fikk utstedt permanent udyktighetserklæring.

Foretaket har opplyst følgende om dets praksis:

(Foretaket) praktiserer unntak ved sammenhengende sykemelding frem til udyktighetserklæring blir utstedt, samt dersom det er utstedt foreløpig udyktighetserklæring forut for utløpet av helseattest som er gjeldende også på tidspunktet for udyktighetserklæring. Forskriften som regulerer kravet til helseattest for (sjøfolk) angir at det skal utstedes foreløpig eller midlertidig udyktighetserklæring, dersom en person er uskikket for arbeid (...), men varigheten av udyktigheten ikke er klar ...

Foretaket redegjorde ytterligere for denne praksisen i brev 18.4.24:

... (Foretaket) har imidlertid sett at personer som sykmeldes for sykdom/skade som senere fører til varig lisenstap, ikke nødvendigvis har oppsøkt sjømannslege/petroleumslege/luftfartslege med én gang for utstedelse av udyktighetserklæring. Dette er særlig aktuelt i saker hvor sykdommens art innebærer at det er utsikter til bedring, men hvor sykdommen likevel ender opp med å føre til permanent udyktighet. Og det er særlig aktuelt der hvor fastlegen er en annen enn sjømannslege/petroleumslege/luftfartslege, slik at det fordrer separat konsultasjon for udyktighetserklæring. (Foretaket) har vurdert det slik at personer som uomtvistelig har gyldig helseattest, og som uomtvistelig har en sykdom/skade som senere medfører varig tap av lisens, ikke kreves å ha oppsøkt sjømannslege/petroleumslege/luftfartslege for udyktighetserklæring med én gang, dersom det foreligger sammenhengende sykmelding fra forut for utløpet av gyldig helseattest til udyktighetserklæring er utstedt.

Sykmelding er enkelt å dokumentere, begrepet har et juridisk avklart innhold, og dokumentasjonen er av høy autoritet. På denne måten sikrer vi fortsatt likebehandling og effektivitet i oppgjørene av lisensforsikring. Det er typisk at personene kunne ha fått utstedt udyktighetserklæring på et tidligere tidspunkt dersom de hadde oppsøkt riktig instans for dette, og det er typisk tale om kortere perioder med sykmelding frem til udyktighetserklæring faktisk utstedes. (Foretaket) anser dette som en policy som selskapet ikke er bundet av i henhold til vilkårene, men praksis har vært konsistent ...

I forsikringsbeviset sto det:

1. Hvem som omfattes av forsikringen

1.1 Trygghetsforsikringen omfatter alle arbeidstakere under 70 år ansatt i virksomhet tilsluttet NR og som omfattes av tariffavtale med bestemmelse om trygghetsforsikring. Forsikringen gjelder så lenge

tjenesteforholdet består og innen den perioden som forsikringen dekker.

Og i vilkårene fremgikk:

2. Trygghetsforsikring

Trygghetsforsikringen dekker yrkesskader, annen ulykkesskade og yrkessykdommer som konstateres hos arbeidstakere i det tidsrom trygghetsforsikringen er i kraft for arbeidstakeren.

...

Trygghetsforsikringen dekker permanent tap av helseattest p.g.a. ulykkesskade eller sykdom.

...

5. Lisensforsikring (tap av helseattest)

a) ... Forsikringen gjelder ved permanent tap av helseattest p.g.a. erstatningsmessig skade eller p.g.a. sykdom slik at den sikrede ikke lenger kan gjøre tjeneste ombord. Dette gjelder også selv om skadelidte kan få annet arbeid i land. Det kreves minimum 4 års pensjonsgivende fartstid for å bli omfattet av ordningen ...

Bestemmelsen omfatter de enkelte arbeidstakere, som når forsikringen trer i kraft for vedkommende, har gyldig helseattest i henhold til gjeldende forskrifter. Forsikringen trer i kraft på det tidspunkt vedkommende ble omfattet av overenskomst med avtale om trygghetsforsikring.

Forsikringstilfellet inntreffer den dag "udyktighetserklæring" blir utstedt med varig virkning.

Dersom forsikringstilfellet inntreffer i en sammenhengende sykemeldingsperiode som fortsatt løper etter at arbeidsgiver har brakt sikredes ansettelsesforhold til opphør skal sikrede være omfattet av trygghetsforsikringen på tidspunktet for udyktighetserklæring, så lenge årsaken til utstedelse av udyktighetserklæring er sammenfallende med årsaken til sykemeldingen og vedkommende var omfattet av trygghetsforsikringen første dag av den aktuelle sykemeldingsperioden. Det er videre et vilkår at forsikringstilfellet inntreffer senest 1 (ett) år etter ansettelsesforholdets opphør.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hun har rett til utbetaling av erstatning for tapt lisens. Hun var på tidspunktet forsikringstilfellet oppstod omfattet av Trygghetsforsikringsvilkårene. Vilkårene stiller ikke krav til at man skal ha en gyldig helseattest på tidspunktet permanent udyktighetserklæring utstedes. Hun var permittert da helseattesten utløp, og direktoratet utferdiget særlige regler for fornyelse som ble hindret grunnet covid-pandemien. Hun jobbet følgelig også etter at attesten utløp. Ellers vises til at permitterte er ansatt på lik linje som om vedkommende ikke var permittert, jf. HR-2022-2251-A (30).

Hun oppsøkte lege 31.8.20 for å få ny helseattest, men fikk ikke dette. Fastlegen valgte å ikke utstede noen formell midlertidig udyktighetserklæring, noe han skulle ha gjort da han ikke ville gi henne en helseattest. I og med at hennes fastlege var kvalifisert til å utstede helseattest og udyktighetserklæring frem til juli 2022, og at han sykmeldte henne fra hennes yrke, så er det innlysende at han var av den oppfatning at hun ikke fylte helseforskriftens krav om helseattest. Hun kan ikke lastes for at fastlegen ikke valgte å skrive ut en midlertidig udyktighetserklæring.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at det ikke er grunnlag for utbetaling av erstatning for tapt helseattest. Det er forsikrede som har bevisbyrden, og ut fra både vilkårstolkningen og foretakets policy faller forsikrede utenfor dekningen. Hun ble ikke sykmeldt før gyldig helseattest utløp 15.5.20 og hun fikk aldri ny helseattest før hun fikk utstedt permanent tap av helseattest tre år senere, i juli 2023. Av FinKN 2022-646 (senere opprettholdt av Sør-Rogaland tingrett 7.12.23) fremgår at man uten gyldig helseattest ikke har noe tap i vilkårenes forstand.

Hun ble også vurdert permanent udyktig av en helt annen årsak enn den opprinnelige sykemeldingen fra 31.8.20, og det kan stilles spørsmål ved om permanent udyktighet som følge av annen årsak, er naturlig å inkludere i den nevnte praksisen/policyen. Til sammenligning er det et krav ved dekning i etterkant av opphørt arbeidsforhold at det foreligger sammenhengende

sykmelding for samme årsak hele veien frem til udyktighetserklæring (se vilkårene pkt. 5a) 1, siste avsnitt).

Det foreligger verken sammenhengende sykmelding eller midlertidig udyktighetserklæring fra før utløp av helseattesten, frem til permanent udyktighetserklæring 18.7.23. At fastlegen ikke har valgt å utstede midlertidig udyktighetserklæring i tillegg til sykmelding fra legebesøket 10.8.20 får ingen betydning for lisensforsikringen.

Foretaket kan heller ikke se at hun skal ha rett til erstatning iht. avtl. § 36. Det er arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene som har fremforhandlet vilkårene, ikke foretaket. Hun kommer heller ikke dårligere ut enn øvrige personer som ikke har gyldig helseattest på tidspunkt for udyktighetserklæring. Hun oppsøkte sin fastlege flere ganger i perioden forut for, og i etterkant av utløp av helseattesten 15.5.20. Hun kunne da enkelt også ha fått fornyet helseattesten, eventuelt med en separat konsultasjon. Foretaket kan ikke av journalene se at det på det tidspunktet var noe til hinder for utstedelse av ny helseattest, heller ikke som følge av covid-situasjonen, jf. opplysningene fra direktoratet, sml. FinKN 2021-973.

Helseattestens gyldighet kan uansett ikke anses å ha blitt forlenget frem til 31.8.20. Hennes siste arbeidsdag synes å være 27.7.20. Foretaket kan ikke se at eventuell gyldig attest i juli 2020, sannsynliggjør gyldig helseattest helt frem til tidspunktet for sammenhengende sykmelding 31.8.20.

Dersom FinKN skulle komme til at hun er dekket under forsikringen til tross for manglende gyldig helseattest på tidspunkt for udyktighetserklæring, vil saken måtte gå tilbake til foretaket for behandling av de øvrige spørsmål i saken.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder om forsikrede har rett til utbetaling som følge av tapt helseattest, evt. om det er grunnlag for avtalerevisjon etter avtl. § 36

Sekretariatet ga ikke forsikrede medhold i klagen. Sekretariatet kom til at forsikrede ikke hadde rett til utbetaling, fordi hun ikke hadde gyldig helseattest på tidspunktet udyktighetserklæringen ble utstedt. Sekretariatet kunne heller ikke se at det var grunnlag for avtalerevisjon iht. avtl. § 36. Sekretariatet bemerket at det ikke var sannsynliggjort at koronavirussituasjonen var til hinder for at forsikrede fikk fornyet sin helseattest.

Nemnda slutter seg til sekretariatets begrunnelse.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Tonje Giertsen (bransjerepresentant), og Bodil Kristoffersen (forbrukerrepresentant).